

— μακάρι να σας έβλεπα πατόκορφα ταιραϊδι, καρφάκι δε θα μου χαίγ'ότανε.

— ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Βάλτε κάτσιο φραγκό στα λόγια σας, αλλιώς θα αναρχασθώ να φύγω.

ΝΤΟΡΙΝΑ: Όχι, δε χρειάζεται. Φεύγω πρώτη εγώ, να σας αφήσω ήσυχο. Μια λέξη μόνο, σε λίγο θα κατέβει η Κυρία. Θέλει δυο λόγια να σας πει, και σας παρακαλεί να την ακούσετε.

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Αλίμονο, ευχαρίστως!

ΝΤΟΡΙΝΑ, κατ' ιδίαν: Για δες τον πώς μαλάκωσε! Δε χωράει αμφιβολία πως βάρεσα διάνια.

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Θα έλθει τώρα; Γρήγορα;

ΝΤΟΡΙΝΑ: Μου φαίνεται πως έρχεται... πως κατεβαίνει... Να την.

3η ΣΚΗΝΗ:

Ελίμιρα, Ταρτούφος.

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Είθε ο πανάγαθος Θεός να δίνει πάντα υγεία και στην ψυχή και στο σώμα σας, και μακάρι να έχετε τόσες ευλογίες όσες ποθεί για σας ο ταπεινότερος δούλος του.

ΕΛΜΙΡΑ: Μένω υπόχρεη για μια ευχή γεμάτη ευλάβεια. Αλλά 'ας καθίσουμε, θα συζητήσουμε πιο άνετα.

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Πώς νιώθετε μετά την αδιαθεσία σας;

ΕΛΜΙΡΑ: Πολύ καλά. Ο πυρετός μου έπεσε αμέσως και ο πονοκέφαλος πέρασε.

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Δίχως άλλο οι προσευχές μου δεν έχουν τη δύναμη να φθάσουν ώς τον Πανάγαθο, αλλά θα 'θελα να βεβαιωθείτε πως δεν έπαυα στιγμή να προσεύχομαι για σας.

ΕΛΜΙΡΑ: Αντούμαι που σας έφερα τόσο αναστάτωση.

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Μα υπάχρει τίποτα πιο πολύτιμο απ' την πολυτιμή υγεία σας; Αν το κάλυψε η ανάγκη, με χαρά θα σας έδινα τη δική μου.

ΕΛΜΙΡΑ: Νομίζω πως το παρακάνει η χριστιανική φιλανθρωπία σας, και σας είμαι ευγνώμων για την τόσο αυταπάτηση.

ΕΛΜΙΡΑ: Κάνω πολύ λιγότερα απ' όσα σας αξίζουν.

ΕΛΜΙΡΑ: 'Ηθελα να σας μιλήσω ιδιαιτέρως για κάτι και χαίρομαι που εδώ κανείς δε μας ακούει.

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Είμαι κι εγώ γοητευμένος, Κυρία, και είναι μεγάλη ευτυχία για μένα να βρίσκομαι μόνος μαζί σας. Είναι μια χάρη που πολύ συχνά ζήτησα στις προσευχές μου, χωρίς, μέχρι τώρα, ο Πανάγαθος να μου την έχει παραχωρήσει.

ΕΛΜΙΡΑ: Εγώ, αυτό που θέλω είναι δυο λόγια να σας πω, αλλά κι εσείς να μου ανοίξετε την καρδιά σας και να μη μου κρύψετε τίποτα.

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Κι εγώ, άλλη χάρη δε ζητώ παρά να σας φανερώσω ό,τι έχω μέσα στην ψυχή μου. Θέλω να σας ορκιστώ πως όλη η φασαρία που κάνω ενάντια στους ετικέτες που προσελκύει εδώ η χάρη σας δεν προέρχεται από κακία ή από μίσος, αλλά από ένα είδος θέρμη, από ένα αυθόρμητο αίσθημα...

ΕΛΜΙΡΑ: Μα έτσι το βλέπω κι εγώ, και ξέρω καλά πόσο φροντίζετε για τη σωτηρία της ψυχής μου.

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ, της σφίγγει την άκρη των δακτύλων: Ω ναι, Κυρία, φυσικά... και νιώθω τόσο ζήλο...

ΕΛΜΙΡΑ: Με παρασφίγγετε, θαρρώ!

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Μα... είν' απ'ό το ζήλο! Να σας πονέσω, φυσικά, ποτέ δε θα τολμούσα. (Βάζει το χέρι του στο γόνατό της.)

ΕΛΜΙΡΑ: Το χέρι σας τι θέλει εκεί;

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Κυρία, προσπαθούσα να δω αυτό το ύφασμα πόσο απαλά γλιστράει.

ΕΛΜΙΡΑ: Α, πάφτε το, για το Θεό, γιατί με γαργαλάει! (Απομακρύνει την καρτέλα της, ο Ταρτούφος πλησιάζει τη δική του.)

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Ω Θεέ μου! Πόσο ήμωρη είναι αυτή η δαντέλα! Α, σήμερα, ό,τι φτιάχνουνε, Κυρία μου, είναι τρέλαι! Φροντίζουνε στο κάθε τι να χαίρεται το βλέμμα. —

ΕΛΜΙΡΑ: Σίγουρα. Μά ας μιλήσουμε για το δικό μας θέμα. 'Ακουσα πως ο άντρας μου θέλει να πάρει τίτρω την υπόσχεση που έδωσε στο Βαλέριο και να δώσει την κόρη του σε σας. Πείτε μου, είν' αλήθεια;

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Ναι ίσως... ναι, μου φαίνεται... κάτι άκουσα, θερπώ... Αλλά, Κυρία, δεν είν' αυτό εκείνο που τοβώ. Αλλού βλέτω τα θέληγτρα και την εξαίσια χάρη που και καρδιά και θέληση και νου μου έχουν πάρει.

ΕΛΜΙΡΑ: Εσάς, που για τους πειρασμούς παίρνετε τόσα μέτρα; **ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ:** 'Εχω, Κυρία, και καρδιά, δεν είμαι από πέτρα! **ΕΛΜΙΡΑ:** Νόμιζα πως φροντίζετε μονάχα για τα θεία, και πως για κάθε εγκόσμιο νιώθετε αγδία.

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Άλλα η ορμή που μας ωθεί προς τα ουράνια κάλλη και άλλη προς τα εγκόσμια. Δε σβήνει η μια την άλλη! Τα θεία δημιουργήματα που είναι γεμάτη η κτίσις εύκοια γοητεύουνε κι εμάτρουν τις αισθήσεις.

Κι αν η γυναίκα, εδώ στη γη, το Θεό απεικονίζει, ό,τι πιο ωραίο έχει ο Θεός εσάς, Κυρία, στολίζει.

Σε σας, στο πρόσωπό σας, έδωσε ομορφιάς που ανάβουνε τα βλέμματα και καίνε τις καρδιές.

Μόλις σας πρωτοαντίκρισα, ο νους μου αποξέχασται κι αμέσως εγρονάτσια κι ευλόγησα τον Πλάστη, κι ένιωσα ερωτική φωνή μέσα μου να στενάζει γι' αυτήν που μόνη, εδώ στη γη, τόσο πολύ του μιούζει.

'Εξάφνα εφοβήθηκα κι είπα πως, δίγως άλλο, ο Σατανάς με έστρωγε σε αμάφτημα μεγάλο, και μάάλιστα, τον πειρασμό θέλοντας να εμπόδισω, σκέφθηκα πως δεν έπρεπε να σας ξανααντικρισω. Μα τέλιος ανακάλυπα πως είχα κάνει λάθος, κι ότι δεν είναι ένοχο αυτό το εξαίσιο πάθος.

'Οτι εύκοια μπορώ να βρω κάποιο συμβιβασμό: Τα του έρωτα στον έρωτα, τα τ' ουρανού στον ουρανό.

'Ισως δεν περιμένετε μπροστά σας να τολμάω ν' ανοίγω την καρδιά μου, κι ούτε να σας μιλάω για έρωτα. Μα θα 'θελα να ξέπετε, Κυρία, πως σας είσθε του πάθους μου η μόνη σωτηρία.

Σεις είσθε η κυρία των δικών μου λογισμών, σας η αφετηρία όλων μου των στεναγμών, σας, τέλιος, θα μου δώσετε όποια μου πρέπει θέση, απέντη, αν το θέλατε, δούλου αν σας αρέσει.

ΕΛΜΙΡΑ: Να μια εξομολόγηση γεμάτη φιλοφροσύνη, που όμως διόλου δεν περιμένα και μου κάνει κατάπληξη. Θερπώ πως έπρεπε να δείξετε περισσότερο φρόνηση και πολύ να το σκεφθείτε πριν αποφασίσετε κάτι τέτοιο. Και μάάλιστα εσείς, που φέρει κάθε πράξη σας της ευαλείας τη μάρα.

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Είμαι, Κυρία, ευαβής, αλλά είμαι κι από σάρκα! Τ' αμέτρητά σας θέληγτρα, όποιοι και να τα δει, ο νους του αναστατώνεται, δεν μπορεί να σκεφθεί.

Κι εμένα με συγκλόνισε έρωτας φοβερός, γιατί, στο κάτω κάτω, δεν είμαι και Θεός!

Αν αξιοκατάκριτο βρίσκετε αυτό το πάθος, φτάνει τα χίλια κάλλη σας, δεν είν' δικό μου λάθος.

Μόλις τα είδα να λάμπουε σαν φως μες στο σκοτάδι, άναψε μέσα μου φωτιά, κι αυτά της ρίχναν λάδι.

Το βλέμμα σας, ελκυστικό σαν θεία ορτασία, νίκησε κάθε αντίσταση, κι όλος απελπισία παράτσια και προσευχές, και δάκρυα και νηστεία, και μόνο εσάς αποζητώ, συνέχεια, μ' απληστία.

Χίλιες φορές σας μίλησαν οι αναστεναγμοί μου, τα μάτια μου, οι πράξεις μου· τώρα μιλά η φωνή μου:

Αν δείτε κάποια εύνοια για τον ανάξιο σκλάβο που έχετε στα πόδια σας, αν δω και χαταλάβω πως κι η δική σας η καρδιά, Κυρία, θα θελήσει με τη δική μου να ενωθεί, να την παρηγορήσει,

τότε θα σας λαρπύω εγώ, γλυκύτατόν μου κάλλος,
όσο δεν σας ελάτρεψε ποτέ κανένας άλλος!

Η τιμή σας δε διατρέχει εδώ κίνδυνο κανένα.

Το όνομα κι η φήμη σας είναι ασφαλή με μένα.

Οι αυλικοί, που πίσω τους τρέχει κάθε γυναίκα,
για ένα τους κατάρθωμα σου λένε λόγια δέκα,
κάθε επιτυχία τους άκερτα τη φωνάζουν,

όπου σταθούν κι όπου βρεθούν ανόητα κοιμπάζουν,
κι η γλώσσα τους σ' όποιον βρεθεί λέει μ' αδιακρίσία
σε ποιάς βωμό προσφέρουνε του έρωτα θυσία.

Μα όσοι σε μένα μοιάζουνε, το στόμα πάντα κλείνουν
κι ένα όνομα αστόχαστα ποτέ τους δε μολύνουν.

Τη φήμη μας τόσο πολύ, τόσο άγρυπνα φρουρούμε
που δε φοβάται τίποτα εκείνη που αγιατούμε.

Κι όποια θελήσει να πεισθεί απ' το δικό μας λόγο
βρίσκει έφωτα ανεμυρόδοτο, αγάπη δίχως φόβο.

ΕΛΜΙΡΑ: Σας ακούω, και βλέπω πως η ρητορική σας τα καταφέρει μια χαρά! Λέτε τα σύκα σύκα και τη σκάφη σκάφη. Μα δε φοβάστε μην πλώ και τα φανερώσω όλα στον άντρα μου, πράγμα που σίγουρα θ' άλλαζε τα αισθήματά του απέναντί σας;

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Ξέρω, Κυρία, πως η τόση χαλσούνη σας θα συγχωρήσει το θράσος μου. Πως θα μου δώσετε άφεση για την ανθράπινη αδυναμία μου και για έναν έρωτα που ίσως σας θίγει, και πως, γνωρίζοντας τα τόσα σας θελήγητρα, θα παραδειχτείτε πως δε φταίω αν έχω κι εγώ μάτια να τα βλέπω.

ΕΛΜΙΡΑ: Ίσως μια άλλη δε θα τα 'βλεπε έτσι τα πράγματα. Αλλά εγώ είμαι πολύ διακριτική και θα σας το αποδείξω, δε θα πω λέξη στον άντρα μου. Αλλά γι' αντάλλαγμα, θέλω κι εγώ μια χάψη: να τον σπρώξετε να δώσει τη συγκαταθήσή του στο γάμο της Μαριάννας με το Βαλέριο και να παρατηρήσετε από κάθε σχέδιο που θα έδινε σε σας την ελπίδα ότι...

4η ΣΚΗΝΗ:
Δάμις, Ελμίρα, Ταρτούφος.

ΔΑΜΙΣ, βγαίνοντας απ' το δωματάκι που είχε κρυφτεί: 'Όχι, Κυρία, όχι! Αυτό δεν μπορεί να μείνει κρυφί! Εδώ μέσα ήμουν κρυμμένος και τ' άκουσα όλα. Ο Θεός οδηγήσε τα βήματά μου για να ξεσκεπάσω αυτόν τον προδότη που θέλει να με καταστρέψει, να πάρω εκδίκηση για την υποκρισία του, και να βγάλω από την πλάμη τον πατέρα μου φανερώνοντάς του τη βρωμερή ψυχή αυτού του αλητήριου που σας μιλάει γι' αγάπη.

ΕΛΜΙΡΑ: Όχι, Δάμι. Εμένα μου αρχει να φρονιμίσει και να μη με κάνει να μετανοιώσω για την επιείκιά μου. Μη μου ζητάς να πάρω πίσω μια υπόσχεση που έδωσα. 'Αλλωστε, δε μ' άρέσουν καθόλοι οι φασαρίες. Μια γυναίκα δε δίνει σημασία σε τέτοια πράγματα και, προπαντός, δε ζαλίζει τον άντρα της με τέτοιου είδους ανοησίες.

ΔΑΜΙΣ: Θα έχετε σίγουρα τους λόγους σας για να φέρεστε έτσι. Αλλά έχω κι εγώ τους δικούς μου, και επιτρέψτε μου να κάνω ό,τι νομίζω. Να τον αφήσω έτσι!.. Χωρατεύετε; Δε φτάνει όσο χορόδεψε τον Πατέρα; Δε φτάνει όλη η αναστάτωση εδώ μέσα;... Κι όλα τα εμπόδια που έφερε στον έρωτα του Βαλέριου και στον δικό μου; Πρέπει αμέσως ν' ανοίξω τα μάτια του Πατέρα, να δει με τι ελαεινό υποκείμενο έχει να κάνει. Η ευκαιρία αυτή είναι ο από μηχανής Θεός, και θέλτε να την αφήσω να πάει χαμένη;

ΕΛΜΙΡΑ: Δάμι!

ΔΑΜΙΣ: Όχι, δεν αλλάζω γνώμη! Καιρό είχε η ψυχή μου να πάρει τέτοια χαρά! Κι ό,τι και να μου πείτε, δε θ' αφήσω ποτέ την εκδίκηση να φύγει μεσ' απ' τα χέρια μου. Χωρίς άλλη κουβέντα, πηγαίνω αμέσως, να ξεμπερδέψουμε. Μα νάτον κιάσας που έρχεται αυτός που πλώ να βρω!

5η ΣΚΗΝΗ:

Οργκόν, Δάμις, Ταρτούφος, Εμίριπα

ΔΑΜΙΣ: Σαν πεγάδο για τον εργολόμο σας, Πατέρας, έχουμε να σας διηγηθούμε κάτι που, δίχως άλλο θα σας κάνει να πέσετε από τα σύννεφα. Ο Κύριος αποδώ ετοιμαζόταν να ακριβοπληρώσει όλη σας την καλοσύνη. Μόλις τώρα έδειξε πως από την πολλή αγάπη που σας έχει, δε θα διατάζε και την τιμή σας να πετήσει: τον έπιασα, εδώ μέσα, Πατέρας, να εκμισθώνεται στην Κυρία τον βρώμικο έρωτά του! Εκείνη, ήπια και διακριτική καθώς είναι, δεν ήθελε να σας το πει. Αλλά εγώ, είναι αδύνατο να δεχτώ μια τέτοια αδιαντροπιά και νομίζω πως αν σας το 'χρηθα θα 'ταν για σας μεγάλη προσβολή.

ΕΜΙΡΙΠΑ: Ναι, εγώ πιστεύω πως όλες αυτές οι ανούσιες φλυαρίες δεν πρέπει ποτέ να φτάνουν στα αυτιά του άντρα μας. Η τιμή μας δεν χρέμεται απ' αυτές και μας είναι αφκετό να ξέρουμε να προσπαθήσουμε τον εαυτό μας. Αυτά είχα να πω και θα με είχα ακούσει αν η γνώμη μου είχε, στα μάτια σου, έστω και λίγη αξία.

6η ΣΚΗΝΗ:

Οργκόν, Δάμις, Ταρτούφος.

ΟΡΓΚΟΝ: Ω Θεέ μου! Να πιστέψω τ' αυτιά μου;
ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Ναι αδελφέ μου! Δεν είμαι παρά ένας χακός, ένας ένοχος, ένας δύστυχος αμαρτωλός, χωμένος ως το λαμό μες στην παρανομία. Ο πιο μεγάλος κακούργος που έπιασε η φύση! Κάθε μου βήμα βουτηγμένο στο βόρβορο, κι όλη μου η ζωή φορτωμένη έγκλημά και βρωμιά. Τώρα βλέπω πως η θεία δική βροχή και την ευκαρία να με τιμωρήσει. Για ό,τι έγκλημα κι αν με κατηγορήσουν, δε θα το μίσω να το αρνηθώ. Πιστέψτε ό,τι σας λέει. Θα 'ναι δικαίος ο θυμός σας. Και δεν έχετε παρά σαν σκυλί να με πετάξετε απ' το στίρι σας. Αξίζω κάθε ντροπή και κάθε

περιφρόνηση, κι ακόμη παραπάνω!
ΟΡΓΚΟΝ, στο γιο του: Α, προδότη! Το λυμάς με μια τέτοια απάτη να λερώνεις την αγνότητά του!

ΔΑΜΙΣ: Τι; Όστε τα ψευτοκακόμοια καμώματα αυτουνού του υποκριτή σας κάνουν ν' αμυβιάλατε...

ΟΡΓΚΟΝ: Πάψε, αναθεματισμένε!

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Αφήστε τον να μιλήσει. Άδικα τον κατηγορείτε. Καλύτερα να τον πιστέψετε. Γιατί τόσο επιείκεια για μένα; Ξέρετε, κατά βάθος, τι είμαι ικανός να κάνω; Δείγνετε τόση εμπιστοσύνη στην εξωτερική μου εμφάνιση και με νομίζετε καλύτερο απ' ό,τι είμαι. Όχι, όχι! Τα φαινόμενα σας απαρούν. Είμαι χειρότερος πολύ απ' ό,τι λένε. Όλοι με νομίζουν ενάεστο, αλλά στην πραγματικότητα τίποτα δεν αξίζω. (Στον Δάμι.) Ναι, αγαπητό μου παιδί, μιλήστε. Πείτε πως είμαι ψεύτης κι άτιμος, κλέφτης και δολοφόρος, πείτε πως είμαι κολασμένος! Βρείτε κι άλλα ονόματα ακόμη πιο βαριά. Δε θα αντημιλήσω! Για όλα είμαι ένοχος, και γονατιστός θα υποφέρω την ντροπή μου: δικαία χρίση για τα εγκλήματα όλης μου της ζωής.

ΟΡΓΚΟΝ, στον Ταρτούφο: Φτάνει, αδελφέ μου, ως εδώ! (Στο γιο του.) Η καρδιά σου δε μαλακώνει, αχρείε!

ΔΑΜΙΣ: Πώς; Όστε τα λόγια του σας ξεγελάνε τόσο πολύ;

ΟΡΓΚΟΝ: Πάψε κρεμμανταλά! (Στον Ταρτούφο.) Αδελφέ μου, έλεος, σγκωβείτσει! (Στο γιο του.) Α, προδότη!

ΔΑΜΙΣ: Μπορεί...

ΟΡΓΚΟΝ: Βούδωσ' το!

ΔΑΜΙΣ: Θα λυσασάξω! Όστε δηλαδή...

ΟΡΓΚΟΝ: Μια λέξη ακόμη, και θα σου τσακίσω τα κόκαλα!

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Αδελφέ μου, για τ' όνομα του Θεού, μην παραφέρεθει Προσιμιώ χίλιες φορές να υποστώ την πιο σκληρή πονηρή, παρά, εξαιτίας μου, να πάθει και το παραμικρό!

ΟΡΓΚΟΝ, στο γιο του: Τ' ακούς, αγάφιστε;

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Αφήστε τον! Για χάρη του πέφτω στα πόδια σας!

ΟΡΓΚΟΝ, στον Ταρτούφω: Αστευέστες! (Στο γιο του.) Δες, αγάπυτε, την καλοσύνη του!

ΔΑΜΙΣ: Δηλαδή...

ΟΡΓΚΟΝ: Φτάνει!

ΔΑΜΙΣ: 'Οχι' αυτά...

ΟΡΓΚΟΝ: Φτάνει, λέει! Ξέρω πολύ καλά γιατί τον κατηγορείς. 'Ολοι σας τον μισείτε. Και σήμερα, γυναίκα, γιος και υτηρέτες, βαδίζατε όλοι μαζί, χρησιμοποιώντας αδύκνυτητα κάθε μέσο, να με κάνετε να διώξω απόδώ τον άγιο αυτόν άνθρωπο. Μα έννοια σας, όσο εσείς τον κυνηγάτε, τόσο εγώ θα τον προστατεύω. Κι αμέσως πάω να του δώσω την κόρη μου γυναίκα, για να σκάσει όλη μου η φαμίλια.

ΔΑΜΙΣ: Θα της τον δώσετε με το στανιό;

ΟΡΓΚΟΝ: Ναι, προδότη, για να σκάσετε όλοι απ' το κακό σας. Αι 'Ολους σας αψηφάω, και θα σας δείξω πως είμαι ο αφέντης στίρι μου, και ό,τι θέλω εγώ θα γίνει! Εμπρός! Πήγαινε αμέσως, κρεμαντάδά, να πέσεις στα πόδια του και να του ζητήσεις συγγνώμη!

ΔΑΜΙΣ: Πόιος, εγώ; Να ζητήσω συγγνώμη απ' αυτόν τον αγύστη; ΟΡΓΚΟΝ: Το βιοδί σου, θεομπαίγτη! Και τον βρίζεις κι από πάνω! Φέρετε μου ένα μπαστούλι... (Στον Ταρτούφω.) Αφήστε με να τον συνηδέω! (Στο γιο του.) Εμπρός! 'Εξω από το στίρι μου! Φεύγα, και να μη σε ξαναδώ στα μάτια μου!

ΔΑΜΙΣ: Ποιά καλά, φεύγω! Αλλά...
ΟΡΓΚΟΝ: Εκουμπίσου, είσαι Σε αποκληρώνω! Και σου δίνω την καρδιά μου!

7η ΣΚΗΝΗ:
Οργκόν, Ταρτούφως.

ΟΡΓΚΟΝ: Ακούς εκεί να κατηγορεί με τέτοιο θράσος έναν ενάπερο άνθρωπο!

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Θεέ μου, συγχώρεσέ τον, όπως κι εγώ τον συγχώρω! (Στον Οργκόν.) Αν ξέρατε πόσο κακό μου κάνει να τους βρίζω όλους μαζί να προσταθούν να με πίζουν στα μάτια σας!

ΟΡΓΚΟΝ: Άλλοινοι!

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Και μόνο η σκέψη μιας τέτοιας αγχαριστίας κάνει την ψυχή μου να υποφέρει μαρτύριο αβάσταχτοι! Με πιάνει τόσο φρίκη! Σαλεύει ο νους μου... χάνω τα λόγια μου, και νιώθω πως πηροιάζει... η τελευταία μου ώρα!

ΟΡΓΚΟΝ, με δάκρυα στα μάτια, τρέχει προς το μέρος όπου έφυγε ο γιος του: Σαδανάταλαι! Κρίμα που όσο ήσουν εδώ, σου χαρίστηκα και δε σου τσάκισα ένα ένα τα κόκαλα! Συνέλθετε, αδελφέ μου, μη συγγύζετε άλλο!

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Καιρός να βάλουμε τέρμα σ' αυτή τη δυσάρεστη υπόθεση. Βλέπω τόσο μεγάλη αναστάτωση φέρνω μέσα σ' αυτό το στίρι και νομίζω πως είναι χρέος μου να φύγω.

ΟΡΓΚΟΝ: Πώς; Δεν το λέτε σοβαρά;

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Με μισούν! Και βλέπω πως θέλουν να σας κάνουν ν' αμφιβάλσετε για την καλή μου πίστη!

ΟΡΓΚΟΝ: Και τι μ' αυτό; Βλέπετε να τους ακούω;

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Μα θα εξακολουθήσουν, το δίχως άλλο. Κι αυτά τα ίδια λόγια που τώρα δεν ακούτε, ίσως μια μέρα τα πιστέψετε.

ΟΡΓΚΟΝ: 'Οχι, αδελφέ μου, αυτό δε θα γίνει ποτέ!

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Α, αδελφέ μου, μια γυναίκα ευχόλα καταφέρνει και ξεγελά τον άντρα!

ΟΡΓΚΟΝ: 'Οχι, σας λέω, όχι!

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: 'Αστε με να τους δείξω, φεύγοντας, πόσο με αδικήσαν.

ΟΡΓΚΟΝ: 'Οχι, θα μείνετε. Απ' την απόφασή σας χρέμεται η ζωή μου!

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Καλά, λοιπόν, θα κάνω τη θυσία! Αν πάλι θέλετε...

ΟΡΓΚΟΝ: Αι!

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Έστω, δε συνεχίζω. Μα ξέρω τι πρέπει να κάνω. Τα θέματα τιμής είναι λεπτά και νιώθω πως είναι χρέος μου, από φίλια για σας, να προλάβω κάθε αφορμή που θα μπορούσε να σας θίξει. Θα αποφεύγω αποδώ κι εμπρός τη γυναικία σας, και ποτέ δε θα με δείτε...

ΟΡΠΚΟΝ: Όχι! Στο πείσμα ολονών, δε θα την αποφεύγετε καθόλου. Μεγαλύτερη χαρά δε νιώθω, παρά όταν τους κάνω να σκάνει! Γι' αυτό, θέλω, κάθε λεπτό, να σας βλέπω μαζί της! Και όχι μόνο αυτό, για να κρετάρουν όλοι απ' το κακό τους, θα σας καταστήσω και γενικό μου κληρονόμο. Πάω αμέσως να τα κανίσω και, με όλους τους τύπους, θα σας κάνω δωρεά ό,τι έχω και δεν έχω. Ένα φίλο καλό, που τον κάνω και γαμπρό μου, τον αγαπάω πιο πολύ από γυναίκα, μάνα, γιο και κόρη, κι αδελφό μου! Πείτε μου, θα δεχθείτε;

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Γεννηθήτω το θέλημα Του!

ΟΡΠΚΟΝ: Το ρουδάκι μου...
Εμπρός, λοιπόν, τι κάθομαι; Πάω να τους μπω στο μάτι και να τους δω, όλους μαζί, να σκάνε από γυναίκα!

ΑΥΛΑΙΑ

ΠΡΑΞΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

1η ΣΚΗΝΗ:

Κλιθήθης, Ταρτούφος.

ΚΛΕΑΝΘΗΣ: Ναι, όλη η πόλη το συζητάει και, μπορούτε να με πιστέψετε, ο θόρυβος αυτός δε σας τιμά καθόλου. Είμαι μάλλον πολύ ευχαριστημένος που σας συνάντησα, να σας πω κι εγώ με δυο λόγια τη γνώμη μου. Αυτά που λέει ο κόσμος λίγο με ενδιαφέρουν. Ας πούμε πως όλοι έχουν άδικο. Ας υποθέσουμε πως ο Δάμις παραφέρθηκε και πως άδικα σας κατηγορήσε. Δεν είναι χρέος του καλού χριστιανού να συγχωρεί και να σβήνει από μέσα του κάθε επιθυμία για εκδίκηση; Πώς ανέχεστε ένας πατέρας να διώχνει, εξαιτίας σας, το γιο του από το σπίτι του; Εγώ σας το λέω καθαρά και ξάστερα πως δεν υπάχει άνθρωπος που να μη σκανταλίζεται. Κι αν θέλετε τη γνώμη μου, θα πάψετε να στρώσετε τα πράγματα, και θα φροντίσετε να ξαγίνει ό,τι έγινε. Ένας άνθρωπος σαν κι εσάς κάνει θυσία στο Θεό πάντοτε το θυμό του

για να συμπληρώσει τον πατέρα με το γιο του.
ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Αλίμονο! Εγώ; Μ' όλη μου την καρδιά. Ούτε κακία του χρατώ ούτε τίποτα. Τον συγχωρώ για όλα. Τίποτα δεν του κατηγορώ, και, μ' όλη μου την ψυχή θέλω το καλό του. Μα το συμφέρον του Ουρανού αυτό δεν το επιτρέπει, Αν έρθει αυτός ξανά εδώ, εγώ να φύγω πρέπει.

Ύστερα από την πρωτοφανή του πράξη, θά 'ταν σκάνδαλο να ζούμε και οι δυο κάτω απ' την ίδια στέγη. Ένας Θεός ξέρει τι θά 'λεγαν οι γλώσσες του κόσμου, πως το κάνω από διπλωματία, πως επειδή ξέρω την ενοχή μου δείγνομαι τόσο φιλόδημος πως και πως μέσα μου τον φοβάμαι και θέλω να τον καλοτινάσω για να εξασφαλίσω τη σιωπή του.

ΚΑΕΑΝΘΗΣ: Πολύ καλοσχερβρισμένες οι δικαιολογίες σας, Κύριε, αλλά βράσκω τα επιχειρήματά σας τραβηγμένα, κάπως, απ' τα μαλλιά. Πρώτα πρώτα τι δουλειά έχετε και αναλαμβάνετε σεις να υπερασπίσετε τα συμφέροντα του Ουρανού; Νομίζετε πως ο Θεός, αν θέλει να τιμωρήσει τον ένοχο, δεν μπορεί να τα βγάλει πέρα μόνος Του; Αφήστε Τον! Αφήστε Τον να βρει Εκείνος τι τιμωρία θα δώσει. Φροντίστε, για λογαριασμό σας, να ακολουθήστε την εντολή Του που μας ορίζει τη συννώμη. Όσο για το τι λέει ο ένας κι ο άλλος, τι σημασία έχει; Η γνώμη του κόσμου μπορεί να σας εμπόδισει να κάνετε μια καλή πράξη; Όχι δαι!

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Σας είπα προηγουμένως πως η καρδιά μου τον έχει συγχωρήσει. Βλέπετε; Κάνω αυτό ακριβώς που ορίζει ο Θεός. Αλλά έπειτα από το σκάνδαλο το σημερινό, έπειτα από την προσβολή που μου έκανε, ο Θεός δεν ορίζει να ζω μαζί του. **ΚΑΕΑΝΘΗΣ:** Και μήπως σας ορίζει να υποστηρίξετε τα καπρίτσια του πατέρα του και να δείξετε τη δωρεά μιας παρουσίας στην οποία δεν έχετε κανένα δικαίωμα;

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Πως για συμφέρον δείχτηκα, ποτέ τους δε θα το σκεφτούν

Όλοι αυτοί, τουλάχιστον, όσοι καλά με ξέρουν.

Του κόσμου αυτού τα αγαθά λίγο με ενδιαφέρουν.

Η λάμψη τους η ψεύτικη, Κύριε, δε με θαυμάνει.

Κι αν αποφάσισα να δεχτώ απ' τον πατέρα αυτή τη δωρεά, είναι γιατί φοβάμαι μην πέσει η παρουσία σε κακά χέρια. Μπορεί οι κληρονόμοι να έκαναν κακή χρήση και να μην την προσέφεραν, δ-

πως σκοπεύω εγώ, για τη δόξα του Θεού και το καλό του πληθών.

ΚΑΕΑΝΘΗΣ: Υπερβολική ντελικατέστα δείχνουν οι φόβοι σας, και μάλιστα, όταν μ' αυτό τον τρόπο αποκαληρώνεται ο νόμιμος κληρονόμος. Κάνετε μια προσπάθεια, και παραδεχτείτε πως μπορεί, υπ' ευθύνη του, να πάρει αυτό που του ανήκει. Σκεφθείτε πως είναι χίλιες φορές προτιμότερο να κάνει αυτός κακή χρήση της παρουσίας του, παρά να κατηχηθούνε εσάς ότι προσπαθείτε να του την πάρετε. Απορώ πως, χωρίς να πείτε λέξη, δε χτήκατε μια τέτοια πρόταση! Γιατί, τέλος πάντων, υπάρχει και μια χριστιανική εντολή που να σας υποχρεώνει να του πάρετε ό,τι έχει και δεν έχει; Κι αν παραδεχτούμε πως, όπως ήρθαν τα πράγματα, ο φόβος του σκάνδαλου σας υποχρεώνει να ζείτε μαζί χριστιανική εντολή που να σας υποχρεώνει να του πάρετε ό,τι έχει και δεν έχει; Κι αν παρ' όλα αυτά, αν είχατε λίγο φιλότιμο, εσείς να τα μαζέψετε και να φύγετε, παρά να δείξετε έτσι, κι ενάντια σε κάθε λογική, να πετάνε στους πέντε δρόμους το γιο της οικογένειας; Μ' αυτό τον τρόπο, πιστέψτε με, Κύριε, δίνετε λάβη...

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Η ώρα πάει τρεισήμισι. Κάποιο θρησκευτικό κάθικον μου επιβάλλει να αποσυρθώ... και να με συγχωρείτε, Κύριε, που σας αφήνω τόσο γρήγορα.

ΚΑΕΑΝΘΗΣ: Αί!

2η ΣΚΗΝΗ:

Ελίμπα, Μαρτίνα, Ντορίνα, Κλεάνθης.

ΝΤΟΡΙΝΑ: Για τ' όνομα του Θεού, Κύριε! Ενώστε και σεις τις προστάθειές σας με τις δικές μας για να τη βοηθήσουμε! Η ψυχή της βρίσκεται σε θανάσιμη αγωνία, και το κοντρόλο που κλονήσε ο πατέρας της για σήμερα, τη φέρνει σε μαύρη απελπισία. Όπου να 'ναι έρχεται. Ας κάνουμε ό,τι μπορούμε, με το ζόρι ή

με την πονηριά, για να ματαιώσουμε αυτό το σχέδιο που, όλοι μας έχει αναστατώσει.

3η ΣΚΗΝΗ:

Οργών, Ελίμπα, Μαριάν, Κλεάνθης, Ντορίνα.

ΟΡΓΚΟΝ: Πολύ χαίρομαι που είστε όλοι σας μαζεμένοι εδώ. (Στη Μαριάν, δείχνοντάς της το συμβόλαιο.) Εδώ μέσα, είναι γραμμένα πράγματα που πολύ θα σε διασκεδάσουν, Κόρη μου! Καταλάβαινε, πιστεύω, τι θέλω να πω.

ΜΑΡΙΑΝΑ, πέρνει στα γόνατα: Σας εξορκίζω, Πατέρα, στ' όνομα του Θεού που ξέρει τον πόνο μου, και σ' ό,τι άλλο μπορεί να μαλακώσει την καρδιά σας. Μη χρησιμοποιήσετε τα δικαιώματά που έχετε σαν πατέρα, και με υποχρεώσουν σε όλα να σας υπακούω. Μη με χάνετε να μετανοιώσω για ό,τι σας χρωστάω. Μην χάνετε αβάσταχτη τη ζωή που μου χάρισάτε. Κι αν είστε ενάντιος στη γλυκιά μου ελπίδα, κι αν μου απαγορεύετε ν' ανήκω σ' αυτόν που τόλμησα να αγαπήσω, δείξτε τουλάχιστο τη λίγη καλοσύνη που σας ζητώ γονατιστή, και γλιτώστε με από έναν άντρα που τον αγαχίνομαι. Μη με σπρώχνετε στην απελπισία χρησιμοποιώντας επάνω μου, τη δυναμιά σας!

ΟΡΓΚΟΝ, νιώθει ότι συγκινείται: Καρδιά μου, μη λυγίζεις! Όχι ανθρωπίνως αδυναμιάς!

ΜΑΡΙΑΝΑ: Εγώ δε λέω τίποτα για την αγάπη που του 'χετε. Δείτε τη σ' όλους, Χαρίστε του ό,τι έχετε. Κι αν δε φτάνουν αυτά, χαρίστε του και τη δική μου περιουσία. Με χαρά σας τη δίνα, να την χάνετε ό,τι θέλετε. Αλλά μη θυσιάσετε κι εμένα! Προτιμώ χίλιες φορές, κλεισμένη σ' ένα μοναστήρι, να περιμένω να τελειώσουν οι θλιβερές μέρες που μου 'χει ορίσει ο Θεός: **ΟΡΓΚΟΝ:** Μάλαστα! Μόλις δουν πως ένας πατέρας έχει αντίληψη στους έρωτές τους, μου γίνονται καλόγρια! Σήκω επάνω! Όσο λιγότερο τον θέλεις, τόσο μεγαλύτερη αξία θα 'χει η πρά-

ξη σου στα μάτια του Θεού. Ο γάμος αυτός ας είναι μια απονέ-
κωση για τις αισθήσεις σου, και πάψε να με ζαλίζεις άλλο!
ΝΤΟΡΙΝΑ: Μα, Αφέντη!..

ΟΡΓΚΟΝ: Πάψε συ! Μόνο σ' ανθρώπους της σειράς σου να μιλάς! Εδώ μέσα, σου απαγορεύω ν' ανοήεις το στόμα σου.

ΚΑΕΑΝΘΗΣ: Αν μου επιτρέψεις να σου απαντήσω με μια συμβουλή...

ΟΡΓΚΟΝ: Αδελφέ μου, οι συμβουλές σου είν' οι καλύτερες του κόσμου. Δείχνουν πως έχεις πολύ μυαλό, και πολύ τις σέβομαι.

Αλλά, με την άδειά σου, δε θα τις ακολούθησω.

ΕΑΜΙΡΑ, στον άντρα της: Εγώ δεν ξέρω τι να πω με δά' αυτά που βλέπω! Η στενοκαφαλιά σας δεν έχει όρια, και, για να μας διαψεύσετε προηγούμενως, θα πει πως κάτι στο μυαλό σας δεν πάει καλά.

ΟΡΓΚΟΝ: Δούλος σας, αλλά πιστεύω αυτό που βλέπω. Ξέρω καλά την αδυναμία που έχετε για το γιο μου. Φοβηθήκατε πρωτότερα να τον βγάλετε ψεύτη φανερώνοντας την παλιόδουλειά που είχε σκαρώσει. Αλλά ήσαστε πολύ ήπειρη για να σας πιστέψω, και το πρόσωπό σας θα έδειχνε πολύ περισσότερη ταραχή αν όλα αυτά ήταν αληθεία.

ΕΑΜΙΡΑ: Όστε, κατά τη γνώμη σας, για μια απλή εξομολόγηση που μας κάνουν, πρέπει να αναστατώνουμε τον κόσμο; Άλλος τρόπος ν' αντιδράσουμε, έξω από τις φωνές και τη σύγχυση δεν υπάρχει; Ε λοιπόν, εγώ προτιμώ ν' απαντώ με το χαμόγελο γιατί αγαχίνομαι τις φασαρίες, και μπορώ κάλλιστα, με ψυχραιμία, να δείξω τη φρονιμάδα μου. Δε συμπαινώ καθόλου τους τις εξαγριωμένες σημύτρες που αγκιατώνουν την τιμή τους με νύχια και με δόντια, έτοιμες να κατασπαράξουν τον άλλο για μια κουβέντα που είπε. Ο Θεός να με φυλάει από τέτοιου είδους φρονιμάδα! Δεν έχω καιμιά εμπιστοσύνη σ' αυτή τη δαιμονισμένη ηθική, και πιστεύω πως μια αρνητική απάντηση δοσμένη ψυχρά και σταθερά φέρνει το ίδιο αποτέλεσμα.

ΟΡΓΚΟΝ: Τέλος! Ξέρω καλά τι μου γίνεται, κι ο δρόμος που έχω παζά είναι και ο σωστός.

ΕΛΜΙΡΑ: Ε λοιπόν, ακόμη μια φορά, σας θαυμάζω! Τι θα λέγατε όμως αν ενώ κατάφερα να σας κάνω να δείτε ότι σας λέμε την αλήθεια;

ΟΡΓΚΟΝ: Να δω;

ΕΛΜΙΡΑ: Να.

ΟΡΓΚΟΝ: Κουραφέξαλα!

ΕΛΜΙΡΑ: Μα τέλος πάντων, αν μπορούσα να σας κάνω να το δείτε, εδώ μέσα; και να 'ναι μέρα μεσημέρι;

ΟΡΓΚΟΝ: Παραμύθια!

ΕΛΜΙΡΑ: Τι άνθρακο! Αταντρήστε μου, επιτέλους! Δε σας ζητώ να μάς πιστέψετε. Αλλά 'ας υποθέσουμε ότι εδώ μέσα βρισκόμαστε όλοι. Τότε τι θα λέγατε για τον προστατευόμενο σας;

ΟΡΓΚΟΝ: Θα 'λεγα... θα 'λεγα... δε θα 'λεγα τίποτα γιατί δεν είναι δυνατόν.

ΕΛΜΙΡΑ: Σαν να παραγράβηξε αυτό το αστείο, και βρισκόμαστε άρκετά ανέχτηχα να με κατηγορείτε για ψευτιά. Γι' αυτό και μόνο, πρέπει εσείς ο ίδιος να σταθείτε μάρτυρας ότι σας λέμε την αλήθεια.

ΟΡΓΚΟΝ: Σύμφωνοι! Θέλω πολύ να δω την καταστροφή σας, και τι τρόπο θα βρείτε για να κερδίσετε το στοίχημά σας.

ΕΛΜΙΡΑ: Φέρετε τον μου εδώ.

ΝΤΟΠΙΝΑ: Κυρία, είναι πουνηρός, και δύσκολα θα τον γελάσετε.

ΕΛΜΙΡΑ: Μόνος του, αυτός που αγοράζω, γελάει τον εαυτό του, σπρωγμένος απ' τον έρωτα κι απ' τον εγωισμό του.

Φωνάζετε τον να καρβέλι.

(Στον Κλάινθη και στη Μαριάννα.) Σεις, αποτραβήγτετε.

4η ΣΚΗΝΗ:

Ελμίρα, Οργκόν.

ΕΛΜΙΡΑ: Ας φέρομε πιο εδώ ετούτο το τραπέζι, κι εσείς μπείτε από κάτω.

ΟΡΓΚΟΝ: Πώς;

ΕΛΜΙΡΑ: Είναι απαραίτητο να είστε καλά κρυμμένοι.

ΟΡΓΚΟΝ: Μα... κάτω απ' το τραπέζι;

ΕΛΜΙΡΑ: Ω, Θεέ μου, αφήστε με να κάνω όπως ξέρω. Έχω το σχέδιό μου. Θα πείτε τη γνώμη σας μετά. Μπείτε λοιπόν από κάτω και προσέξτε καλά, ούτε να φωνείτε ούτε να ακουστείτε.

ΟΡΓΚΟΝ: Μου φαίνεται πως παραείμαι βολικός. Μα θέλω να δω πώς θα τα βγάλετε περτά.

ΕΛΜΙΡΑ: Ακριβώς. Και να δούμε τι θα πείτε τότε. (Ο Οργκόν είναι κάτω απ' το τραπέζι.) Και να 'χετε υπόψη σας πως, αν μιλήσω λίγο παραξένα, δεν πρέπει με κανένα τρόπο να σκανταλιστείτε. Πρέπει να έχω την άδεια να πω ό,τι θελήσω, θα 'ναι για να πειθείτε εσείς, όπως σας το υποσέθηχα. Αφού δεν υπάρχει άλλη λύση, θα προσπαθήσω, με γλυκόλογα, να κάνω αυτόν τον υποκριτή να ρίξει τη μάσκα του. Θα κολλάκλω την αγάπη του και τις πρόστυχες επιθυμίες του. Θα του δείξω πως είναι ελεύθερος να κάνει ό,τι θέλει. Κι επειδή για σας και μόνο θα κάνω πως ανταποκρίνομαι στα αισθήματά του, δε θα σταματήσω παρά μόνο όταν πειθείτε. Τα πράγματα δε θα τραβήξουν παρά μόνο ως εκεί που θα τ' αφήσετε εσείς να τραβήξουν. Εσείς θα πρέπει να σταματήσετε τις τρελές διαχύσεις του μόνις δείτε ότι το παράκανε. Εσείς θα με γλιτώσετε από τα χέρια του μόνις γνώστετε ικανοποιημένος. Είναι δικό σας το συμφέρον, χάντε ό,τι νομίζετε. Κι όταν... Μα έρχεται. Σιωπή! Προσέξτε μη σας δει!

5η ΣΚΗΝΗ:

Ταρούφος, Εμίλια, Οργκόν (κάτω απ' το τραπέζι).

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Μου είπαν να κατέβω, πως θέλετε να μου μιλήσετε.

ΕΜΙΛΙΑ: Ναι, υπάρχει κάποιος μυστικό που θέλω να σας πω. Αλλά χλείστε πρώτα εκείνη την πόρτα και κοιτάξτε παντού μην κρυφακούει κανείς. Περιττό να ξανασημβεί ό,τι και προηγουμένως. Πού ακούστηκε να κρυφακούνε έτσι! Ο Δάμις με κατατρόμαξε. Φοβήθηκα για σας! Και είδατε τι προστάθειες έκανα για να τον πείσω να μη μιλήσει. Είχα τόσο πολύ αναστατωθεί, είναι αλήθεια, που ούτε σκέφτηκα να τον διαψεύσω. Αλλά' ευτυχώς, η εκτίμηση που σας έχει ο άντρας μου διέλυσε κάθε υποψία. Θέλει μάλιστα συνεχώς να είμαστε μαζί. Κι έτσι, μπορώ, χωρίς καμιά έγνοια, να βρίσκομαι χλειαμένη εδώ, μαζί σας, και να σας προσφέρω μια καρδιά που ίσως πολύ γρήγορα φανερώνει τι νόθευει...

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Δεν καταλαβαίνω τι μου λέτε, Κυρία! Πρωύτερα μιλούσατε πολύ διαφορετικά.

ΕΜΙΛΙΑ: Αι Πόσο λίγο ξέρετε τη γυναικεία καρδιά! Δεν καταλαβαίνετε, λοιπόν, τι σημαίνει μια άρνηση τόσο γλαφυρή! Πάντα, σε τέτοιες στιγμές, η σεμνότητά μας θα φέρει κάποια αντίσταση στα τρυφερά λόγια που ακούμε, και, όποιο αίσθημα κι αν μας κυριεύει, νιώθουμε κάποια ντροπή να το φανερώσουμε. Η πρώτη μας λέξη θα είναι πάντα αρνητική, μα ο τρόπος που αρνούμαστε δείχνει πως η καρδιά μας έχει κιόλας παραδοθεί. Το στόμα μας, από ντροπή, μιλάει πάντα ενάντια στην καρδιά μας. Μα τέτοιου είδους αρνήσεις υπόσχονται τα πάντα. Ίσως μιλάω πολύ ανοιχτά, παραβαλλέποντας τη συστολή του φίλου μου. Αλλά, μια και έγινε η αρχή, για σκεφθείτε λίγο: Θα είχα κάνει τόσες προστάθειες για να συγκατατήσω το θυμό του Δάμι; Θα είχα ποτέ καθίσει τόσο ήρμη για σας ακούω να μου προσφέρετε την καρδιά σας,

αν αυτή η προσφορά δε μου άρεσε; Κι όταν με είδατε να επιμένω να αρνηθείτε το γάμο που σας πρότειναν, τι άλλο έδειχναν τα λόγια μου, παρά ενδιαφέρον για σας, και φόβο μήπως χρειαστεί να μοιραστώ με μια άλλη για καρδιά που τη θέλω ολόκληρη; **ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ:** Δεν υπάρχει μεγαλύτερη ηδονή, Κυρία, παρά ν' ακούει κανείς αυτά τα λόγια από ένα στόμα που αγαπά. Κάνουν να κυλάει στις φλέβες μου μια γλύκα που δε γεύτηκε ποτέ. Η πιο μεγάλη μου φροντίδα είναι πως θα σας αρέσω, και όλη η ευτυχία της καρδιάς μου χρέμεται από τα λόγια σας. Αλλά η καρδιά αυτή, Κυρία, σας ζητάει την άδεια να αμφιβάλλει λιγάκι για την ευτυχία της. Γιατί να μην υποθέσω πως ό,τι μου λέτε δεν έχει άλλο σκοπό παρά να με κάνει να διαλύσω το γάμο που ετοιμάζεται; Και για να σας μιλήσω καθαρά, δεν μπορώ να πιστέψω τα τόσο όμορφα λόγια σας αν και κάποια πράξη, που τόσο λαχταρώ, δεν έρθει να μου τα επιβεβαιώσει.

ΕΜΙΛΙΑ, βήχει για να ειδοποιήσει τον άντρα της: Τι, Θέλετε να προχωρήσετε τόσο γρήγορα και να πάρετε όλο μεριάς όλη την τρυφερότητα που σας δείχνουν; Έβαλα τα δυνατά μου να σας κάνω μια εξομολόγηση που να φανερώνει όλα μου τα αισθήματα και, σαν να μην έφτανε αυτό, θέλετε, από την πρώτη κιόλας στιγμή, να σας τα δώσω όλα!

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Πιότερο νιώθω ανάξιος, λιγότερο ελπίζω και δίσκοδα τους πόθους μου σε λόγια τους βασιζώ.

Τόσες υπόνοιες γεννά η ευτυχία στη σκέψη, που πρώτα θέλει να γευτεί, κι ύστερα να πιστέψει. Ξέρω πως δεν αξίζω εγώ την τόσο ευνοιά σας, γι' αυτό είμαι διστακτικός. Και, με την άδεια σας, δε θα μπορέσω να πειστώ, τίποτα δε θ' αλλάξει, αν την πραγματικότητα δε δω με κάποια πράξη.

ΕΜΙΛΙΑ: Ω Θεέ μου, πόσο τυραννική είναι η αγάπη σας! Πόσο με αναστατώνει! Γιατί ζητάτε τόσο επίμονα αυτό που θέλετε; Ούτε ανάσα δε μ' αφήνετε να πάρω! Είναι ωραίο να δείχνεται κα-

veis τόσο απαιτητικός; Να μην κάνει την παραμικρή υποχώρηση; Και να επωφελείται τόσο πολύ από την αδυναμία που του δείχνουν;

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Αν νιώθετε ακριβώς κι εσείς όπως εγώ, Κυρία, γιατί να μη μου δώσετε έμπρακτη μαρτυρία;

ΕΛΜΙΡΑ: Μα πώς να συγκατατεθώ σ' αυτό που μου ζητάτε χωρίς να θίξω τον Θεό, που όλο γι' αυτόν μιλάτε;

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Αν είναι μόνο ο Θεός, Κυρία, που εμπροδίζει, πιστέψτε με, το κώλυμα αυτό μη σας φοβίζει.

Μη βάζει φράγμα απέναντο στην ευτυχίας το δρόμο.

ΕΛΜΙΡΑ: Κι όμως, εγώ, σας βεβαιώ, είμαι γεμάτη πρόμοι!

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Φόβοι, αγωνίες, ενδοιασμοί... όλ' αυτά είν' γε-
λοία!

Να διώξω κάθε έγνοια σας μπορώ με ευκολία.

Αταγορεύει ο Θεός κάποιες ευχαριστήσεις,

αλλά, Κυρία, με το Θεό υπάρχουν πάντα λύσεις!

(*Πρόκειται για λόγια ενός παλιανθρώπου.*)

Ξέρω μια τέχνη χρήσιμη, που εύκολα καταφέρνει τα όρα της συνειδήσης στα μέτρα μας να φέρνει και να διορθώνει το τυχόν κακό των πράξεών μας με το άσπιλο των σχέσεων και των προθέσεών μας.

Γρήγορα θα τα μάθετε, Κυρία, τα μυστικά, να δείτε πόσο κάθε τι γίνεται βολικά.

Σεις, ικανοποιήστε κάθε μου επιθυμία,

και είμαι για όλα υπεύθυνος. Πάνω μου η αμαρτία! (*Η Ελμίρα βήχει πιο δυνατά.*)

Μα βήχετε πολύ, θαρρώ...

ΕΛΜΙΡΑ: Ναι... ξέρετε, υτογράφω!

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Θα θέλατε λίγο νερό να πλώ να σας φέρω;

ΕΛΜΙΡΑ: Όχι, δεν πρέπει. Αν πλώ νερό, θα βήχω όλη μέρα, και πια δεν ξέρω ούτε κι εγώ πώς θα τα βγάλω πέρα!

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Είναι πολύ δυνατότεροι!

ΕΛΜΙΡΑ: Ναι, δεν αντέχω άλλο!

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Τέλος, από κάθε έγνοια σας, εύκολα θα σας βγάλω.

'Όλα θα γίνουν μυστικά, σας βεβαιώ και πάλι.

Και δεν υπάχει καν κακό, αν δεν το ξέρουν οι άλλοι.

Το σκάνδαλο που γίνεται είν' του κακού η αιτία, και μια αμαρτία φρόνιμη δεν είναι αμαρτία.

ΕΛΜΙΡΑ, αφού ξαναβήξει: Κατάλαβα! Κατάλαβα πως πρέπει να τ' αποφασίσω και να δεχτώ να σας τα παραχωρήσω όλα. Πως διαφορετικά δεν πρέπει να 'χω αιτίαση να 'ναι κανείς ευχαριστημένος. Το δίχως άλλο, η ανάγκη με στρώχει και το κάνω ενάντια στη θέλησή μου. Μα αφού βλέπω τόσο επιμονή, πρέπει να υποχωρήσω. Αφού τα λόγια δε γίνονται πιστευτά και χρειάζονται πιο χειροπιαστές μαρτυρίες, πρέπει να το πάρω απόφαση, και να δώσω την ικανοποίησή που μου ζητούν. Ας όψετε αυτός που με αναγκάζει να υποχωρήσω. Το λάθος, σίγουρα, δεν είναι δικό μου.

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Και βέβαια δεν είναι δικό σας! Τα παίρνω όλα επάνω μου.

ΕΛΜΙΡΑ: Πηγαίνετε, παρακαλώ ως την πόρτα να δείτε μην είναι πουθενά ο άντρας μου και μιας ακούει.

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Ποιος ο λόγος; Ο άντρας σας, μεταξύ μας, είναι άθροπος που πολύ εύκολα τον σέρνει κανείς από τη μύτη. Θα το 'χε και χαμάφι του να μας βρει εδώ μαζί. Έτσι που τον έκανα, είναι ικανός όλα να τα βλέπει και τίποτα να μην πιστεύει.

ΕΛΜΙΡΑ: Ας είναι. Πηγαίνετε μισό λεπτό και ρίξτε μια προσε-
κτική ματιά παντού.

ΠΡΑΞΗ ΠΕΜΠΤΗ

1η ΣΚΗΝΗ:

Ορικόν, Κλεάνθης.

ΚΛΕΑΝΘΗΣ: Πού τρέχεις έτσι σαν τρελός;

ΟΡΙΚΟΝ: Ούτε κι εγώ δεν ξέρω!

ΚΛΕΑΝΘΗΣ: Νομίζω πως πρώτη μας δουλειά είναι κάτσουμε και να σκεφτούμε όλοι μαζί τι μέτρα πρέπει να λάβουμε.

ΟΡΙΚΟΝ: Η κασελίτσα είναι που με κάνει άνω κάτω. Αυτή με απελπίζει περισσότερο απ' όλα.

ΚΛΕΑΝΘΗΣ: Μα τόσο σπουδαία ήταν λοιπόν αυτή η κασελίτσα;

ΟΡΙΚΟΝ: Είναι του Αργάστου! Εμένα διάλεξε, την ώρα της φυγής του, και μου την εμπιστεύτηκε κρυφά, να τη φυλάω. Απ' ό,τι μου είπτε, είναι γειμάττη έγγραφα απ' τα οποία χρέμεται η πειρουσία του και η ζωή του!

ΚΛΕΑΝΘΗΣ: Και συ τα εμπιστεύτηκες στα χέρια του Ταρτούφου;

ΟΡΙΚΟΝ: Ήτανε βέβαια συνειδήσεως! Φανέρωσα το μυστικό μου σ' αυτόν τον προδότη, κι εκείνος με έπεισε να του δώσω την κασελίτσα να τη φυλάει αυτός. Έτσι, έλεγε, αν γινόταν χαμιά έρευνα, θα μπορούσα όλα να τ' αφηθώ χωρίς να είναι ψέμα. Θα μπορούσα, μάλιστα, ακόμη και όρκο να πάρω ενάντια στην αλήθεια χωρίς να αιμαρτήσω.

ΚΛΕΑΝΘΗΣ: Αν κρίνω απ' τα φαινόμενα, η θέση σου είναι φοβε-

ρή. Απ' τη μια η δωρεά... απ' την άλλη η κασελίτσα... Μα τόσο ελαφρομυαλιά! Με τα στοιχεία που έχει, ό,τι θελει μπορεί να σου κάνει. Γι' αυτό είναι ανόητο να τον σπρώχνεις στα άκρα και μάλλον θά 'πρεπε να τον πάρεις με το γλυκό.

ΟΡΙΚΟΝ: Είδες τι ταπεινός, τι ζηλωτής, τι συγκινητικός που έδουλει! Και να 'ναι τόσο δολιχός! Τόσο άθλια ψυχή! Κι εγώ που τον περιμάζεψα ζητιάνο και κουρελή! Πάει τελείωσε! Τους ξεγράφω αποδώ κι εμπρός όλους τους εχθρούς ανθρώπου! Μόνο φρίκη φοιχτή θα νιώθω σαν τους βλέπω, κι απέναντί τους θα είμαι χειρότερος κι από τον ίδιο το διάολο!

ΚΛΕΑΝΘΗΣ: Άντε πάλι! Πήρε φωτιά. Μέσος δρόμος, για σένα, δεν υπάρχει! Πρέπει πάντα απ' το ένα άκρο να πέφτεις στο άλλο; Είδες το λάθος σου κι αναγνώρισες πως ένας ψευδοθεοφύλακος σε κορόιδευε. Με ποια λογική προσπαθείς τώρα να τα διορθώσεις κάνοντας μια γκάφα ακόμη πιο μεγάλη; Ποιος ο λόγος να μη περδείεις έναν εχθρό άνθρωπο με αυτόν το μασκαρά; Τι; Επειδή ένας απατεώνας είχε το θράσος να σε κοροϊδεύει κρυμμένος πίσω από την αυστηρή του μάσκα, τους θέλεις όλους όμοιους; Αυτά τα συμπεράσματα εμάς δε μας ταϊριάζουν. Μάθε να ξεχωρίζεις την πραγματική αρετή από την κάπνικη και μη βλέπεται ποτέ να δώσεις την εκτίμησή σου όπου να 'ναι. Βάλε μια πέτουλα, βρε αδελφέ! Πάψε να ληβανίζεις τους απατεώνας, αλλά μην τα βλέπεις και με τους τίμιους. Κι αν πάλι θες, σώνει και καλά, να βρισκεσαι πάντα στο ένα άκρο, καλύτερο το πρώτο από το δεύτερο.

2η ΣΚΗΝΗ:

Δάμις, Ορικόν, Κλεάνθης.

ΔΑΜΙΣ: Όστε είναι αλήθεια, Πατέρα, πως αυτός ο θεομπαχτής τολμάει να σας απειλεί; Πως ξεγνάει όλες σας τις ευεργεσίες, και, μάλιστα, ο κανόνας, τις στρέφει ενάντια σας;

ΟΡΠΚΟΝ: Ναι, γιε μου, είν' όπως τα λες. Με έχει εξουθενώσει! **ΔΑΜΙΣ:** Αφήστε με να του κόψω τ' αυτιά! Δε χρειάζονται γάντι μ' αυτούς! Εγώ θα σας γλιτώσω από δαύτον. Τρέχω αιμέσως να τόνε συγυρίσω!

ΚΑΕΛΑΝΘΗΣ: Να τι θα πει να είν' το μυαλό νεανικό και να μην έχει πήξει! Κάνε μου τη χάρη και συγγράττης τα ξεστράματά σου. Στους καιρούς που ζούμε, μια τέτοια ενέργεια μόνο κακό αποτέλεσμα θα μπορούσε να φέρει. Ο ίδιος ο βασιλιάς μας το έδειξε, με το παρόδειγμά του, πως η βία δεν έχει πέταση στον τόπο μας χαμίαι!

3η ΣΚΗΝΗ:

Κα Περνέλ, Μαρίνα, Ελίμπα, Ντορίνα, Δάμις, Ορπκόν, Κλεάνθης.

Κα ΠΕΡΝΕΛ: Τι ακούω; Εδώ έγιναν τέρατα και σημεία!

ΟΡΠΚΟΝ: Τα είδα ο ίδιος κι έφριξαι! Να πώς με ξαντιμέσουν! Γεμάτος ζήλο, περιμαζεύω έναν κουρελή, τον μπάζω στίτι μου, Του κάνω το ένα δώρο επάνω στ' άλλο, τον παντρεύω με την κόρη μου, του χαρίζω όλη μου την περιουσία και, την ίδια στιγμή, ο δήμιος, ο φονιάς, πάει να ξελογιάσει τη γυναίκα μου! Και

σα να μην του 'φτανε η άθλια αυτή πράξη, τολμάει από πάνω να με αρθεί με τα ευεργετήματά μου, και προσπαθεί να με καταστρέψει με τα όπλα που του 'δωσε η καλοσύνη και η αγέλειά μου. Πάει να με ξεκληρίσει, να μου φάει το έχει μου και να με πλξει στη μιζέρια που ήταν αυτός όταν τον περιμάζευαι!

ΝΤΟΡΙΝΑ: Το πουλάκι μου!

Κα ΠΕΡΝΕΛ: Αδύνατον, όσα μου λες, γιε μου, να τα πιστέψω! Ο άνθρωπος είν' ενάρετος. Εγώ δεν πέφτω έξω.

ΟΡΠΚΟΝ: Πώς είπατε;

Κα ΠΕΡΝΕΛ: Το ξέρεις θα, ο φθόνος εδώ πέρα πώς κυνηγάει την αρετή!

ΟΡΠΚΟΝ: Για το Θεό, Μητέρα!

Κα ΠΕΡΝΕΛ: Ξέρω πως όλοι τον μισούν. Γι' αυτό λέω πως ίσως...

ΟΡΠΚΟΝ: Με όσα σας διηγήθηκα, τι σχέση έχει το μίσος;

Κα ΠΕΡΝΕΛ: Από μικρός που ήσουν, στ' όλη και το ξέρεις:

«Την αρετήν χαρταδοκούν ο φθόνος και η έρις».

Οι φθονεροί παφέρχονται, αλλά 'όχι και ο φθόνος!

ΟΡΠΚΟΝ: Μα τι δουλειά, Μητέρα μου, έχει σ' αυτά ο φθόνος;

Κα ΠΕΡΝΕΛ: Ναι, ναί! Θα σου διηγήθηκακν ένα σωρό ιστορίες εις βάρος του ανθρώπου αυτού.

ΟΡΠΚΟΝ: Φτάνουν οι φλυαρίες!

Μητέρα μου, τον είδα εγώ! Εδώ! Μέρα μεσημέρι!

Κα ΠΕΡΝΕΛ: Η πονηρία των κακών, γιε μου, δεν έχει ταίρι.

ΟΡΠΚΟΝ: Ε, ήμαρτόν Σε, Κύριε! Μα αφού σας λέω, Μητέρα,

τον είδα όπως σας βλέπω εσάς! Τον είδα εδώ πέρα!

Κα ΠΕΡΝΕΛ: Οι γλώσσες πάντα πρόθυμες είναι να βεβηλώσουν!

Και ένα όνομα άσπιλο να το καταστρώσουν.

ΟΡΠΚΟΝ: Μα τι μου τσαμπουνάει εδώ; Αφού σας λέω τον είδα!

Τον είδα με τα μάτια μου! Πώς να το πω; Τον είδα!

Πρέπει στο δρόμο έξω να βγω και να σας το φωνάξω;

Κα ΠΕΡΝΕΛ: Απατηλά φαινόμενα!

ΟΡΠΚΟΝ: Θεέ μου, Θα λυσάξω!

Κα ΠΕΡΝΕΛ: Κοντόφθαλμη κι απατηλή, η ανθρωπίνη φύσις πότε εμνηνευει σφαλικά, πότε έχει παρανοήσεις...

Δεν παίζουμε εν ου παικτοίσι Γι' αυτό — Θεός φυλάξου!

Πρόσεξε να μην πλανευτήσι! Μήπως σ' αυτή την πράξη

υπάρχει άλλη εξήγηση, παιδί μου, η οποία...;

ΟΡΠΚΟΝ: Ρίγτηκε στη γυναίκα μου από φιλανθρωπία!

Κα ΠΕΡΝΕΛ: Πριν να κατηγορεί κανείς πρέπει να περιμένει: αμφιβολία ούτε μια δεν πρέπει να του μένει: φρόνηση και περιστοχή πρέπει να επιδειξει.

ΟΡΠΚΟΝ: Να περιμένω, δηλαδή, μέχρι να την... Να δείξει;

Κα ΠΕΡΝΕΑ: Δείχνει τόση ευλάβεια και ταπεινοφροσύνη, που όσα μου λες μου φαίνονται σκέτη παραφροσύνη.

ΟΡΓΚΟΝ: Ας είναι! Είστε μητέρα μου, γι' αυτό έχετε χάρη! αλλιώς... καλύτερα να μη σας πω ποιος θα σας είχε πάρει!

ΝΤΟΡΙΝΑ: Το κρίμα, όποιος κι αν το 'κανε, πάντως του πάντα πέφτει:

Σεις δεν πιστεύετε εμάς, τώρα σας βγάζουν ψεύτη.

ΚΑΕΑΝΘΗΣ: Χάνουμε πολυτίμηες στιγμές με άσκοπες φλυαρίες αντί να χρησιμοποιούμε κάθε δευτερόλεπτο παίρνοντας τα κατάλληλα μέτρα. Σας το λέω, αυτός ο μακακάρας δεν αστεύεται καθόλου.

ΔΑΜΙΣ: Πιστεύετε ότι θα είχε το θράσος να πραγματοποιήσει την απειλή του;

ΕΛΜΙΡΑ: Εγώ δε φαντάζομαι ποτέ ότι θα τολμούσε να φτάσει ως τα δικαστήρια' γιατί έτσι θα φανέρωσε πια καθαρά τι μέρος του λόγου είναι.

ΚΑΕΑΝΘΗΣ: Όχι, μη βασιζόσαστε σ' αυτό. Αυτός σίγουρα θα βρει τον τρόπο να βγει λάδι απ' την υψέση. Και αν λογαριάσετε όλα τα πλεονεκτήματα που έχει επάνω σας, τότε θα πρέπει να βάλετε πολύ νερό στο κρασί σας.

ΟΡΓΚΟΝ: Σωστό, μα τι να κάνω; Πρωτότερα βγάχκα απ' τα ρούχα μου. Στάθηκε αδύνατο να συγκρατηθώ.

ΚΑΕΑΝΘΗΣ: Πολύ θα 'θελα να βρω έναν τρόπο να σας συμφιλιώσω εσάς τους δύο.

ΕΛΜΙΡΑ: Αν ήξερα πως είχε τόση δύναμη στα χέρια του, δε θ' άφηνα ποτέ τα πράγματα να φτάσουν εκεί που έφτασαν.

ΟΡΓΚΟΝ, στην Ντορίνα: Ποιος είναι πάλι τούτος δού; Για τήγανι να να δεις τι θέλει; Βρήκε την ώρα για να 'ρθει.

4η ΣΚΗΝΗ:

Κος Διατρικός, Κα Περνέα, Οργκόν, Δάμις, Μαριόνα, Ντορίνα, Ελμίρα, Κλεάνθης.

ΠΑΣΤΡΙΚΟΣ: Καλημέρα αδελφούλα μου. Παρακαλώ, πες στον αφέντη σου αν μπορώ να του μιλήσω.

ΝΤΟΡΙΝΑ: Έχει μέσα κόσμη και δυσκολο μου φαίνεται να σας δεχτεί.

ΠΑΣΤΡΙΚΟΣ: Σκοτός μου δεν είναι να τον ενοχλήσω; και ο ερχιός μου δε θα του είναι δυσάρεστος; Έρχομαι για κάποια υπόθεση που πολύ τον ενδιαφέρει.

ΝΤΟΡΙΝΑ: Το όνομά σας;

ΠΑΣΤΡΙΚΟΣ: Πεζ του μόνο πως μ' έστειλε ο κύριος Ταρτούφος, κι είναι για το καλό του.

ΝΤΟΡΙΝΑ, στον Οργκόν: Είναι κάποιος γλυκανάλατος που έρχεται από τον κύριο Ταρτούφο για μια υψέση, λέει, που πολύ σας ενδιαφέρει.

ΚΑΕΑΝΘΗΣ: Πρέπει να τον δεχτείς, να δεις τι σοί άνθρωπος είναι και ποιος είν' ο σκοτός του.

ΟΡΓΚΟΝ: Ίσως έρχεται να μας συμφιλιώσει. Για πες μου, πώς να του φερθώ;

ΚΑΕΑΝΘΗΣ: Δεν πρέπει επ' ουδενί λόγω να του φανερώσεις τα αισθήματά σου. Κι αν μιλήσει για συμφιλιωση, να τον ακούσεις.

ΠΑΣΤΡΙΚΟΣ: Χαίρετε, Κύριε, χάλιρετ! Ο Θεός να σας έχει πάντα καλά και πάντως να σας χαρίσει υγεία, ευτυχία και το μέγιστο αγαθό Του.

ΟΡΓΚΟΝ: Αμήν. Σαν καλή αρχή να 'κανε. Κι όπως μιλάει, μου φαίνεται πως έρχεται για καλό.

ΠΑΣΤΡΙΚΟΣ: Πάντοτε έτρεφα τα καλύτερα αισθήματα για την οικογένειά σας, γιατί είχα την ευτυχία να προσφέρω και άλλοτε τις υπηρεσίες μου στον κύριο πατέρα σας.

ΟΡΓΚΟΝ: Κύριε, με κάνετε να κοκκινίζω, και σας ζητώ συγγνώμη

που δε γνωρίζω ούτε σας, ούτε και τ' όνομά σας.

ΠΑΣΤΡΙΚΟΣ: Λέγομαι Παστρικός. Γεννηθείς εν Νορμανδία. Διαστικός κλητήρ, εις πείσμα οδονών. Χάρις εις την χάριν του Θεού, επί τεσσαράκοντα ήδη συναπτά έτη εκτελώ εντίμως το καθήκον μου, και ευρίσκομαι ενώπιον υμών ίνα, με την άδειαν υμών, κοινοποιήσω υμίν αρθρασίν τινα ήτις...

ΟΡΓΚΟΝ: Τι; 'Όστε έχετε έρθει...

ΠΑΣΤΡΙΚΟΣ: Κύριε, προς τι το πάθος; Εδώ, νομίμως καλώ υμάς και τους οικείους υμών να κενώσητε την οικίαν υμών φέροντες μεθ' υμών έπιτηλά τε και παντοία σκεύη, επί τω τέλει όπως άλλοι κατοικήσωσιν αυτήν. Είναι δε χρεία να τα μαζέψητε ως τάχιστα, και να του δινήτε.

ΟΡΓΚΟΝ: Εγώ να τα μαζέψω και να του δίνω;

ΠΑΣΤΡΙΚΟΣ: Μάλιστα, αν αγαπάτε. Η οικία, όπως γνωρίζετε άλλωστε, ανήκει πλέον εις τον καλόν κύριον Ταρτούρον. Είναι εις το εξής κύριος όλων των υμετέρων αγαθών, επί τη βάσει συμβολαίου του οποίου είναι χομιστής. Το συμβόλαιον είναι έγκυρον και ουδείς δύναται να το αμφισβητήσει.

ΔΑΜΙΣ: Ε λοιπόν, αυτό ξεπερνάει τα όρια!

ΠΑΣΤΡΙΚΟΣ: Κύριε, δεν απετάθη εις υμάς, αλλά εις τον Κύριον. Φρόνιμος ων και σώφρων, γνωρίζει το καθήκον του και ουδέποτε ήθελε εναντιωθεί εις το έργον της δικαιοσύνης.

ΟΡΓΚΟΝ: Μα...

ΠΑΣΤΡΙΚΟΣ: Μάλιστα, Κύριε. Γνωρίζω ότι δια τίποτε εις τον κόσμον δεν ήθέλατε προβάλει αντίστασιν και, ως τίμιος άνθρωπος, δεν θα φέρετε προσκόμματα εις την εκτέλεσιν των καθηκόντων μου.

ΔΑΜΙΣ: Είπεις, κύριε δικαστικέ κλητήρα, τόσο ευκολο είναι να πάρω ένα μπαστρόνι και να σου οργώσω το τουάρι;

ΠΑΣΤΡΙΚΟΣ: Δάβετε, Κύριε, μέριμναν ίνα ο υιός σας παύσει ή απουσθεί. Θα ήτο όντως λυτήρην να τον περιλάβω εις την αναφοράν μου.

ΝΤΟΡΙΝΑ, καρ' ιδίαν: Πολύ παστρικό υποκείμενο είναι κι αυτός ο Παστρικός.

ΠΑΣΤΡΙΚΟΣ: Εις όνομα τους καλούς ανθρώτους φέρομαι ετιετικός. Και αν ανέλαβον την υποθέσιν σας, το έκαμια εν τη επιθυμία μου να σας φανώ ευχάριστος και να σας απαλλάξω από την παρουσία άλλου τινος κλητήρος, μη εμπορουμένου υπό των ιδιων μου αγαθών αισθημάτων, όστις ήθελεν εκτελέσει την διαταγήν άνευ ετιετικίας.

ΟΡΓΚΟΝ: Και τι άλλο μπορούσε να κάνει από το να ξεστρώσει ολόκληρη οικογένεια;

ΠΑΣΤΡΙΚΟΣ: Μα εγώ σας διδώ πιστωσην χρόνου και αναβάλλω μέχρις αύριον την λήξιν της προθεσμίας. Αρκώς, θα διέλθω εδώ την νύκτα με δέκα εκ των ανθρώπων μου, και μόνον δια τους τύπους θα μου παραδώσητε τα κλειδιά της οικίας πριν κατακαθίθειτε. Ένωσια σας, θα φροντίσω να μην ενοχλήσω την ανάστασιν σας, και να μην ανεχθώ ουδέν άποπον. Πάνην, αύριο το πρωί θα πρέπει να κενώσητε τελείως την οικίαν. Οι άνδρες μου θα σας βοηθήσουν. Τους διδάξα να είναι χειροδύναμοι δια να σας εξυπηρετήσουν. Νομίζω πως ουδεις θα σας εφέρετο καλύτερον εμού, και δι' αυτόν ακριβώς τον λόγον, παρακαλώ, Κύριε, να μου φερθείτε και υμείς αναλόγως, και να φροντίσητε να μην ενοχληθώ εις την εκτέλεσιν της υπηρεσίας μου.

ΟΡΓΚΟΝ, σιγά: Με μεγάλη μου χαρά θα εθυσιάξα τα τελευταία εκατό δουδοβίκια που μου απομένουν για να τον κάνω του αδελτού.

ΚΛΕΑΝΘΗΣ, στον Οργκόν: Σιγά μην τα κάνουμε ακόμη χειρότερα.

ΔΑΜΙΣ: Να 'ξέρες πως με τρώει το χέρι μου!

ΝΤΟΡΙΝΑ: Το ξέπεις, κύριε Παστρική, πως ένα γερό βρωμιάζωδο δε θα σου 'πεφτε πολύ;

ΠΑΣΤΡΙΚΟΣ: Πρόσεξε, αδελφούλα μου, γιατί υπάρχουν νόμοι και κατ'ά των γυναικών.

ΚΑΕΑΝΘΗΣ: Καιρός να τελειώνουμε. Δώστε μας, Κύριε, το χαρτί κι αφήστε μας μόνους.

ΠΑΣΤΡΙΚΟΣ: Είς το επανδελίν. Ο Θεός να σας χαρίζει υγιειάν και χαράν.

ΟΡΓΚΟΝ: Η πανούχλα να φάει και σένα κι αυτόν που σ' έστειλε!

5η ΣΚΗΝΗ:

Οργκόν, Κλεάνθης, Μαριάνα, Ελίμπα, Κα Περνέλ, Ντοπίνα, Δάμις.

ΟΡΓΚΟΝ: Βλέπετε τώρα, Μητέρα, αν έχω δίκιο ή όχι; Κι απ' όσα είδατε, μπορείτε, φαντάζομαι, να συμπεράνετε και τα υπόλοιπα. Ελπίζω, επιτέλους, ν' ανοίξατε τα μάτια σας.

Κα ΠΕΡΝΕΑ: Πέφτω από τα σύννεφα! Έχει κοπεί η λαλιά μου!..

ΝΤΟΠΙΝΑ: Άδικα τον κατηγορείτε, και δεν έχετε δίκιο δίκιο να παραπονιάσατε. Ό,τι έκανε δείχνει ευσέβεια κι αγάπη του πλησίον. Ξέρει πώς πολύ συχνά τα πλούτη διασφείρουν τον άνθρωπο και, από καλοσύνη, θέλει να πάρει από τα χέρια σας κάτι που θα μπορούσε να εμποδίσει τη σωτηρία της ψυχής σας.

ΟΡΓΚΟΝ: Αν δε μιλήσει, δεν μπορεί. Πάντα θα βγάζει γλώσσα!

ΚΑΕΑΝΘΗΣ: Πάμε να δούμε τι απόφαση θα πάρουμε.
ΕΑΜΠΡΑ: Πηγαίνετε και φανερώστε παντού τι παλιάνθρωπος είναι. Ο τρόπος που κάνει χρήση του χοντράτου δεν μπορεί παρά να μας δίνει το δικαίωμα να το προσβάλουμε. Κι όταν όλοι δουν τη μαύρη του ψυχή, σίγουρα δε θα τα καταφέρει τόσο εύκολα όσο ελπίζει.

6η ΣΚΗΝΗ:

Βαλέριος, Οργκόν, Κλεάνθης, Ελίμπα, Μαριάνα, Κα Περνέλ, Δάμις, Ντοπίνα.

ΒΑΛΕΡΙΟΣ: Με λύπη μου έρχομαι, Κύριε, να προσθέσω στις στενοχώριες σας κι άλλες καινούριες. Αλλά ο μεγάλος κίνδυνος που διατρέχετε με στρώνγει να το κάνω. Κάποιος φίλος καλός, που ξέρει τι λόγους έχω να ενδιαφερόμαι για σας, παραβίασε κρυφά, για χάρη μου, ένα μυστικό του κράτους και μου μίλησε ένα νέο που κάνει τη φυγή σας απαραίτητη. Ο απαρέννας που από καιρό σας εξαστατούσε, βρίσκεται εδώ και μια ώρα μπροστά στο Βασιλιά και σας κατηγορεί, ανάμεσα στ' άλλα, ότι του δώσατε να φυλάξει τα χαρτιά κάποιου πολιτικού φυγάδα, και πως, παραβιάζοντας το χρέος κάθε τίμιου πολίτη, χατήσατε μυστική την ύπαρξή τους. Δεν ξέρω άλλες λεπτομέρειες, παρά μόνο ότι βγήκε διαταγή να σας συλλάβουν και ότι ο ίδιος ο Ταρτούφος, για να βεβαιωθεί ότι η διαταγή θα εκτελεσθεί κανονικά, ανέλαβε να συνοδέψει εδώ τον αστυνόμο που θα κάνει τη σύλληψή σας.

ΚΑΕΑΝΘΗΣ: Να τα που τα κατάφερε! Να τοιο τρόπο βρήκε ο προδότης για να βάλει στο χέρι κι εσάς και την περιουσία σας!

ΟΡΓΚΟΝ: Ο άνθρωπος, τ' ομολογώ, είναι απογώλιον τέρας!

ΒΑΛΕΡΙΟΣ: Η κάθε καθυστέρηση μπορεί να είναι μοιραία. Κάτω, στην είσοδο, έχω το αμάξι μου για σας, μαζί με χίλια λουδούβλια. Μη χάνετε καιρό, αυτοί δεν περιμένουν. Εγώ θα σας συνοδέψω σ' όλο σας το ταξίδι, και έχω κανονίσει να πάμε σε σίγουρο μέρος.

ΟΡΓΚΟΝ: Πόσα χρωστάω, αλίμονο, στις τόσες σας φροντίδες! Κάποια φορά θα σας τα ξεπληρώσω. Το μόνο που ζητάω απ' το Θεό είναι να με αξιώσει μια μέρα να ανταποδώσω μια τέτοια εξυτηρέτηση, Αντίο. Φροντίστε για όλα τα άλλα.

ΚΑΕΑΝΘΗΣ: Πήγαυε εσύ και έννοια σου. Άσε τα υπόλοιπα σε μας.

7η ΣΚΗΝΗ:
*Αστυνόμος, Ταρτούφος, Βαλέριος, Οργκόν, Ελίμπα, Μαριάνα,
 Κα Περνέλ, Ντοπίνια, Καλάνθης, Δάμης.*

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Σιγότερα, παρακαλώ! Για τού με τόση βία; Δεν χρειάζεται να ψάξετε να βρείτε κατοικία. Στο όνομα του Βασιλιά τώρα θα σας συλλάβουν.

ΟΡΓΚΟΝ: Α, προδότρη! Μου το φύλαγες για το τέλος! Βρήκες τον τρόπο, δολοφόνε, να με αποτελειώσεις με το μεγαλύτερο έγκλημα που έκανες ως τώρα.

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Οι ύβρεις σας δε μ' ενοχλούν. Έχω μάθει να τα υπομένω όλα για την αγάπη του Θεού.

ΚΛΕΑΝΘΗΣ: Μεγάλη μετριοπάθεια, μα την πίστη μου!

ΔΑΜΙΣ: Για κοίτα τον πώς παίζει με το Θεό, ο κανάγιας!

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Ο θυμός και οι φωνές σας μ' αφήνουν ασυγκίνητο.

Το καθήκον μου πάνω απ' όλα!
ΜΑΡΙΑΝΑ: Ωραίο καθήκον, μα την αλήθεια! Δε φαντάζομαι να νιώθετε υπερήφανος!

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Οποιοδήποτε καθήκον με γεμίζει υπερηφάνεια ό-
 ταν μου το αναθέτει αυτός που μ' έστειλε κι εδώ.

ΟΡΓΚΟΝ: Και ξέχασες, πανάθλια, πως τούτα δω τα χέρια σ' έσωσαν απ' τη φτώχεια σου κι όλη σου τη μιζέρια;

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Αναγνωρίζω πως με βοηθήσατε. Αλλά πάνω βάζω πάνω απ' όλα το καθήκον μου απέναντι στον Βασιλιά. Αυτό σβήνει από μέσα μου κάθε ευγνωμοσύνη, και σ' αυτό θα θυσιάζα και φίλους, και γυναίκα, και γονείς, και τη ζωή μου ακόμα.

ΕΛΜΙΡΑ: Τον ελσεινί!

ΝΤΟΠΙΝΑ: Πώς τα καταφέρνει, ο προδότης, να επωφελείνεται από κάθε ιερό και όσιο!

ΚΛΕΑΝΘΗΣ: Μα αν όπως λέτε, βάζετε πάνω απ' όλα το καθήκον, γιατί το θυμηθήκατε αφού σας έπιασε ο ίδιος που προστα-
 θούσατε να ξελογιάσετε τη γυναίκα του; Γιατί να πάτε να τον

καταδώσατε αφού πρώτα η τιμή του τον ανάγκασε να σας πετάξει έξω; Αν είναι πάνω απ' όλα το καθήκον, γιατί να περιμένετε να σας γράψει πρώτα όλα του τα υπάλληλα;

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ, στον *Αστυνόμο:* Αταλάξτε με, παρακαλώ, από τον συρφετό κι εκτελέστε, χωρίς αναβολή τη διαταγή που σας έδωσαν.

'Αλλο πια δεν τους θέλω λεγώ. Είναι σειρά σας τώρα.

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ: Αμέσως! Δίκιο έχετε. Νομίζω ήρθε η ώρα.

Αιτία για καθυστέρηση καμία πια δε μένει.

Κύριε! Εσάς, στη φυλακή, ένα καλί προσμένει.

Γι' αυτό, ελάτε γρήγορα, παρακαλώ μαζί μου.

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Ποιος; Εγώ, Κύριε;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ: Μάλιστα. Αυτή είν' η διαταγή μου.

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ: Εγώ; Γιατί στη φυλακή;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ: Δε θα σας δώσω λόγο.

(*Στον Οργκόν:*)

Σεις, Κύριε, συνέλθετε από ένα τέτοιο φόβο.

Ο Βασιλιάς δε συγχωρεί ποτέ του την απάτη.

Κανείς ποτέ δεν ξεγελά το έμπειρό του μάττι.

Σε μια καρδιά, μπορεί να δει με ένα μόνο βλέμμα

που η αλήθεια βρίσκεται και που είναι το ψέμα.

Του καθενός μας η ψυχή, ξέφει καλά τι κρύβει.

'Όποτε δει την αρετή, πλούσια την ανταμείβει,

και ένα χέρι στοργικό επάνω της απλώνει.

Αλλά η καλοσύνη του ποτέ δεν τον τυφλώνει·

φρίκη κι οργή αισθάνεται μπροστά στην αδικία

και τιμωρεί αμείλικτα το δόλο ή την κακία.

'Ετσι, δεν ήταν δυνατόν αυτός να τον γελάσει.

Τέτοιοι, μπρος απ' τα μάτια του, πολλοί έχουν περάσει.

Αμέσως εκατάλαβε τα δόλια του μέσα

και στην πράξη που έστησε, έπεσε ο ίδιος μέσα.

Γρήγορα αποκαλύφθηκε πως πίσω απ' τ' όνομά του

κακούργος κριβεται γνωστός· και πως με το έγκλημά του
 δεν είν' η πρώτη του φορά που αψηγά τους νόμους:

'Εκανε τόσα εγκλήματα, που θα γεμίζαν τόμους.

Ο Βασιλιάς οργίστηκε για την αχαριστία

που έδειξε εις βάρος σας, και για την απλότητα

την τόση, που γι' αυτήν χωρίς ενδοιασμό κανένα,

στα τόσα του εγκλήματα πρόσθεσε άλλο ένα.

Επίτηδες την άδεια να 'ρθεί εδώ έχει δώσει:

Μπροστά στα μάτια του ήθελε εσάς να αθώώσει.

Ναι, Κύριε, ο Βασιλιάς έχει την εξουσία

να στάσει το συμβόλαιο. Και την περιουσία

που άσχετα του δώσατε, να σας την επιστρέψει.

Και κάποιον άλλο κίνδυνο θέλοντας ν' αποτρέψει,

με προθυμία σας συγχωρεί μία πρωτοβουλία

που δεν είχε άλλο κίνητρο έξω από τη φιλία.

Μ' αυτόν τον τρόπο, Κύριε, θέλησε ν' ανταμείψει

τα όσα εκάνατε γι' αυτόν, και να σας αποδείξει

πως ξέπει πάντα να εστιμά μια υπηρεσία

που έγινε μ' αυταπάτηση και με αυτοθυσία,

πως τους πιστούς ανθρωπούς του ποτέ δεν τους ξεχνάει,

και πως πάντοτε το κακό με το καλό νικάει.

ΝΤΟΡΙΝΑ: Δόξα τω Σε δοξάζαντι!

Κα ΠΕΡΝΕΑ: Το φως μου πάλι είδα!

ΕΑΜΙΡΑ: Όλα τελείωσανε καλά!

ΜΑΡΙΑΝΑ: Ποιος είχε τέτοια ελπίδα;

ΟΡΓΚΟΝ, στον Ταρτούφου:

Τα είδες τα, χρεμνταλά!

ΚΛΕΑΝΘΗΣ: Α, όχι! Δεν αρμόζει

να πέφτεις έτσι χαμηλά! Τιποτα δεν τον σώζει.

Ας τον λουπόν στη μοίρα του. Μπορείς να παραλείψεις

να βρίζεις τώρα μια ψυχή που είν' φορτωμένη τύψεις.

Χρέος για τον καθένα μας είναι να συγχωρήσει

και να ευχηθεί στην αρετής το δρόμο να γυρίσει.

Να σβήσει από μέσα του τα πάθη της ζωής του

και να εξαφνώσει, αν γίνεται, το βάρος της πονηής του.

Και συ, μπροστά στο Βασιλιά να πας να γονατίσεις,

για το καλό που σου 'κανε, να τον ευχαριστήσεις.

ΟΡΓΚΟΝ: Ναι, αυτό που λες είναι σωστό. Και με πολλή χαρά

μου,

γονατιστός «ευχαριστώ» θα πω στον άρχοντά μου.

Πάω. Κι από το πρώτο αυτό χρέος μόλις γυρίσω,

για έν' άλλο χρέος, μέσα εδώ, αμέσως θα φροντίσω:

Μια αγάπη ωραία κι αληθινή θέλω να ευοδώσω,

και στον Βαλέριο, με χαρά, την κόρη μου να δώσω.

ΑΥΥΑΙΑ